

Konference o budoucnosti Evropy

SOUHRNNÝ ZÁPIS

Pracovní skupina pro změnu klimatu a životní prostředí, předsedkyně: paní Pasková, Rada / Česká republika

17. prosince 2021, 14:00–16:00

1. Úvodní slovo předsedkyně

Poté, co předsedkyně zahájila schůzi, připomněla členům, že zpráva z druhého setkání evropské panelové diskuse občanů 3 je k dispozici na platformě a třetí průběžná zpráva na vícejazyčné digitální platformě. Oznámila také svůj záměr a požadavek uspořádat další schůzi pracovní skupiny na začátku ledna 2022, pokud ji schválí spolupředsedové výkonné rady Konference.

2. Zpráva evropské panelové diskuse občanů 3 o stavu jejich diskusí

Pokud jde o práci odvedenou evropskou panelovou diskusí občanů 3 (změna klimatu, životní prostředí / zdraví) na dané téma, zástupkyně občanů podala zprávu o dosaženém pokroku, přičemž vyzdvihla úvahy o energetické střídmosti a potřebě snížit nadměrnou spotřebu, prosazovat energii z obnovitelných zdrojů a investovat do výzkumu. Konkrétněji se zmínila o příspěvku společné zemědělské politiky s cílem upřednostnit kvalitní spotřebu a chránit přírodní stanoviště. Ekologický dopad dopravy lze snížit upřednostňováním železnice, snižováním prodeje nových automobilů a podporou spotřebitelů při přeměně automobilů.

Zástupkyně občanů dále připomněla, že je zapotřebí politika EU v oblasti vozidel na vodíkový pohon a uhlíkové daně se systémem bonusů a malusů. Nakonec navrhla, aby bylo v ústavě EU zakotveno právo přírody.

Další zástupce občanů poukázal na vysokou míru znečištění spojenou s vysokou poptávkou po energii řešenou pomocí fosilních paliv. Protože tuto vysokou poptávku nelze zcela nahradit energií z obnovitelných zdrojů, spočívá možné řešení ve snížení poptávky po energii prostřednictvím regulace. Je třeba objasnit, zda řešením může být jaderná energie, která je však diskutabilní, a vyjádřil se spíše ve prospěch vyšších investic do jaderné fúze. Dále zmínil, že města nejsou budována udržitelně a že jsou zapotřebí finanční prostředky na přeměnu a rekonstrukci udržitelné infrastruktury, omezení individuální dopravy a podporu neziskové veřejné dopravy pro všechny. Nakonec nadnesl otázku znečištění podzemních vod a nezbytnost přiměřených omezení ohledně znečišťování vod průmyslem a velkými zemědělskými závody.

Následovala výměna názorů, během níž byl připomenut příspěvek nedávno přijaté reformy evropské společné zemědělské politiky, zejména ke struktuře ekologizace, a její podpora vůči krátkým dodavatelským řetězcům, bezpečným a zdravým potravinám a dobrým životním podmínkám zvířat. Bylo také zdůrazněno, že je třeba se zaměřit na „spravedlivý přechod“ a stanovit strukturální opatření pro přechod, což je jedna z nejvíce podporovaných myšlenek na vícejazyčné digitální platformě. Byla nadnesena otázka dopravy a nezbytnosti změnit zvyky za účelem používání dopravních prostředků, které jsou šetrnější k životnímu prostředí.

Konference o budoucnosti Evropy

3. Diskuse o třetí průběžné zprávě z vícejazyčné digitální platformy

Pokud jde o bod prezentace třetí průběžné zprávy z vícejazyčné digitální platformy, uvedli členové tyto připomínky:

- je třeba více zvažovat spravedlivý přechod, provádění by mělo být doprovázeno posouzením dopadů a zmírňujícími opatřeními s cílem vytvářet nová kvalitní pracovní místa; nová zelená pracovní místa budou vyžadovat dobré kolektivní smlouvy,
- význam vzdělávání (včetně rozšíření pravomocí EU v tomto ohledu) a informací a soustředění se na skutečné životní zkušenosti za účelem vytvoření řešení,
- nezbytnost naslouchat občanům ohledně toho, co od právních předpisů EU žádají, s cílem pomoci jim změnit jejich chování; potřeba diskutovat o řešeních namísto o problémech.

Kromě toho byla během diskusí na základě průzkumu mezi účastníky pokryta čtyři témata: **energie, doprava, udržitelná a odpovědná spotřeba a znečištění**. Téma zemědělství bylo kvůli časovým omezením odloženo na příští schůzi pracovní skupiny a bude řešeno spolu se zbývajícími tématy.

Předložené návrhy s protichůdnými názory během výměny na následující témata:

1. Energetika:

- během transformace energetiky z energie z fosilních paliv na energii z obnovitelných zdrojů je třeba zvážit jadernou energetiku,
- hlavní prioritou by mělo být snížení spotřeby energie,
- co nejlépe využívat potenciál mikrogenerace,
- neměla by být dále dotována fosilní paliva: v taxonomii by neměly být žádné investice do plynu ani do jaderné oblasti označovány jako zelené a v novém balíčku pro plyn by neměly být žádné finanční prostředky pro plynárenskou infrastrukturu,
- zvážit také vodík, geotermální energii, biopaliva, nezbytnost cenových pobídek a mobilizovat rizikový kapitál,
- porovnat výhody a náklady všech zdrojů energie s cílem určit ty nejučinnější, aby mohli občané přijímat informovaná rozhodnutí.

2. Doprava:

- přizpůsobit flotilu pro výletní plavby, zlepšit železniční síť, podporovat cyklistiku, prosazovat sdílenou mobilitu,
- zajistit přístupnou, bezpečnou a cenově dostupnou mobilitu pro všechny – zvážit různé a specifické potřeby v oblasti mobility (venkovské oblasti, skupiny s nízkými příjmy, osoby se zdravotním postižením, ženy); sdílení,
- omezit přílišnou/nadměrnou spotřebu v oblasti mobility (pokud jde o cestovní ruch).

3. Udržitelná a odpovědná spotřeba:

- investovat do zařízení na skladování energie,
- zajistit, aby byla elektrická a hybridní vozidla cenově dostupná (cenový signál zůstává pro občany hlavní),

Konference o budoucnosti Evropy

- vzdělávat, informovat a zvyšovat povědomí (celoživotní učení),
- využívat balení, které je šetrnější vůči životnímu prostředí a snadno recyklovatelné,
- učinit odpovědnými výrobce pomocí regulace toho, co lze uvést na trh, a zabránit tomu, aby svou odpovědnost přenesli na spotřebitele/občany,
- podporovat iniciativy jdoucí zdola nahoru a řešení vypracovaná malými a středními podniky,
- zvažovat celý životní cyklus výrobků a prosazovat oběhové hospodářství, oceňovat místní výrobu a výrobu EU, přemístit výrobu do EU,
- propojit udržitelnou výrobu s programem „Made in Europe“, uplatňovat zadávání zelených veřejných zakázek z místních zdrojů.

4. Znečištění:

- v rámci požadavků na umístování výrobků na trh EU je třeba zvážit dopady během celého životního cyklu výrobků; to je také hnací silou pro dovážené výrobky a jejich dopady,
- školní osnovy by měly zahrnovat zvyšování informovanosti o používání plastů a nerecyklovatelných materiálů,
- reformovat nakládání s odpady s cílem zlepšit recyklaci, mimo jiné prostřednictvím cenových signálů (reálné náklady),
- uznat klíčovou úlohu lesů při snižování úrovně CO₂, investovat do rozsáhlého opětovného zalesňování také za účelem zvýšení čistoty ovzduší; vymáhat normy v oblasti znečištění,
- investovat do technologií s cílem snížit znečištění podzemních vod a monitorovat nebezpečnější chemické látky,
- obchodníci by měli zajistit, aby dovážené výrobky splňovaly environmentální a pracovní normy EU,
- využívat daňové pobídky a dotace k řízení znečišťujícího chování (zásada „znečišťovatel platí“), a to i v odvětvích, kde tomu nelze zcela zabránit, jako je zemědělství a rybolov,
- zabránit mezinárodnímu externímu zajišťování činností v oblasti nakládání s odpady a zpracování odpadů.

Závěrečné poznámky předsedkyně

Předsedkyně uvedla, že bod „zemědělství“ bude odložen na příští schůzi pracovní skupiny a řešen spolu s otázkami biologické rozmanitosti, krajiny a výstavby, dotací a zdanění a změn v chování a vzdělávání. Vyjádřila naději, že se nové struktury schůzí podaří zvýšit dynamiku diskusí a postavit názory občanů do středu pozornosti.